

**LÄNSRÄTTEN I
VÄRMLANDS LÄN**
Lars Överström

DOM
2008-04-14
Meddelad i
Karlstad

Mål nr
2614-07 E
Rotel 2

SÖKANDE

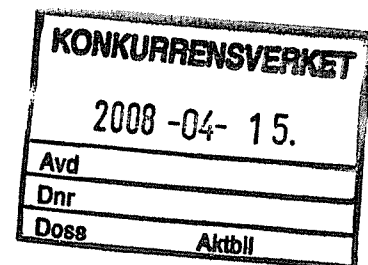
Geodesign AB, 556426-2433
Teknikringen 1
583 30 Linköping

MOTPART

Räddningsverket
651 80 Karlstad

SAKEN

Offentlig upphandling

Geodesign AB begär överprövning av Räddningsverkets upphandling av översvämningssystem. Geodesign AB yrkar vidare att länsrätten håller muntlig förhandling och anför bl.a. följande.

Anmärkning 1.

Formella krav - Kravspecifikation 5.1 i förfrågningsunderlaget. Krav: "Upphandlad leverantör skall även ha möjlighet att under perioder lagerhålla och vårda delar av Räddningsverkets materiella resurser för översvämning och vid behov ansvara beredskap, leverans och arbetsledning vid montering av dessa".

Räddningsverket anger att Geodesign AB ej uppfyllde dessa krav. I vinnande anbudsgivares (Skadeservice AB) handlingar finns inte någonstans en redovisning om att de kan göra detsamma. Geodesign AB anser vidare att Räddningsverket kunde tillfråga Geodesign AB i denna fråga. Då all lagring av det material som Räddningsverket efterfrågar, i Geodesign AB:s anbud kommer att handhas av Västerviks Räddningstjänst respektive Sundsvall/Timrås Räddningstjänst, var det underförstått att de också kan handha den av Räddningsverket redan tidigare inhandlade utrustningen. Geodesign AB har tydligt angett att respektive räddningstjänst lagrar allt material. Geodesign AB kan inte se att Skadeservice AB i sina handlingar har beskrivit att de kan lagra denna utrustning.

Anmärkning 2.

Formella krav - Ekonomisk och finansiell ställning.

Krav: "Räddningsverket har i upphandlingen krävt riskklass 2 eller att anbudsgivaren lämnat sådan förklaring att det kan anses klarlagt att företaget innehar motsvarande stabilitet.

Dok.Id 35981

Postadress
Box 568
651 12 Karlstad

Besöksadress
Stora Torget

Telefon
054-14 81 00
E-post: lansrattenivarmland@dom.se

Telefax
054-14 81 30

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00 - 12:00
13:00 - 15:00

Skadeservice AB hade vid anbudstidens utgång riskklass 1, dvs. den högsta (inte alls kreditvärdig) klassen. Ett revisorsyttrande har kommit in där Östervåla Revision AB i brev säger "...p.g.a. tidspress har ett riktigt bokslut ej hunnits ta fram.har granskningen varit översiktlig och begränsad i förhållande till en fullständig revision." Östervåla revision AB inkom den 16 november med en årsredovisning gällande Skadeservice AB. Årsredovisningen, har dock ej undertecknats av företagets representanter eller revisorns representant skrivit under. Geodesign AB anser därmed att Skadeservice AB ej uppfyllt de formella kraven. Noteras bör att UC ansett Skadeservice AB vara "inte alls kreditvärdig". Räddningsverket anger vidare att Skadeservice AB:s riskklassificering ändrats till klass 2 den 3 november 2007, vilket är mer än en månad efter anbudstidens utgång.

Anmärkning 3.

Formella krav - Krav på resurser, kompetens och erfarenhet.

Räddningsverket skriver i beslutet: "Det framgår inte av anbudet om anbudsgivare 2 uppfyller kraven enligt denna punkt".

Geodesign AB:s kompetens består såsom framgår av anbudet av den samlade kompetensen hos de företag som Geodesign AB ämnar använda sig av. Dessa är två erkänt kompetenta kommunala räddningstjänster, Västervik och Sundsvall/Timrå. Geodesign AB är idag internationellt ledande vad gäller temporära barriärer och har utfört såväl inhemska som utländska räddningsinsatser. Detta framgår av den referenslista som bilagts till Räddningsverket. Geodesign AB undrar varför inte Räddningsverket ställer de frågor som gör dem tveksamma till Geodesign AB:s samlade kompetens. Räddningsverket angav i sin anbudsfrågan att intervjuer med anbudsgivarna skulle vara ett sätt att klarlägga frågeställningar. Detta har också gjorts med Skadeservice AB.

Anmärkning 4.

Formella krav - Kvalitetssystem.

Geodesign AB är sedan 2003 formellt reviderat enligt British Standard Institute och i enlighet med kvalitetsplanen. Geodesign AB har också skickat in den senaste revisionsrapporten utförd av BSI. Detta kvalitets- och certifieringsinstitut, är det enda i världen som testar och certifierar översvämningsbarriärer. De har utformat den första och hittills enda internationella standarden, BSI PAS1188-2, för översvämningsbarriärer. Geodesign AB tillhör en av de få barriärtillverkare som innehar denna standard. Skadeservice AB har inte reviderats av någon extern revisor. Ej heller har intern revision skickats in. Det är därmed

inte relevant att underkänna Geodesign AB och godkänna Anbudsgivare 3.

Anmärkning 5.

Formella krav - "Anbudsgivare skall tillämpa dokumenterade miljöfrämjande rutiner...."

Geodesign AB har i anbudet lämnat in den miljöpolicy som styr miljöarbetet i dokumentet "Environmental Policy Statement for Geodesign AB and Geodesign Barriers Ltd.". Geodesign AB anser sig tillämpa dokumenterade miljöfrämjande rutiner. Varken Geodesign AB eller Skadeservice AB har reviderats på denna punkt, varför de här bör värderas lika.

Anmärkning 6.

Formella krav - i förfrågningsunderlaget, punkt 5.4, anger SRV: "Anbudsgivare skall genom referenser från användning vid översvämningssituationer alternativt i testrapporter från leverantörsberoende testorgan visa att i anbudet ingående översvänningsbarriärer har en fullgod funktionalitet. Detta gäller samtliga dämmningshöjder."

Skadeservice AB har inte visat detta i de redovisade inlagorna. Det barriärsystem som de ämnar använda saknar referenser som visar att det fungerar med full vattenhöjd, 120 cm.

Anmärkning 7.

Sammanfattning. Geodesign AB anser sig i högre omfattning än Skadeservice AB uppfylla de formella kraven och är frågande till den utvärdering som gjorts. Geodesign AB borde ha fått samma möjlighet som Skadeservice AB att kompletta de uppgifter som varit oklara.

Räddningsverket anför i svar bl.a. följande.

Anmärkning 1

Geodesign AB har inte ens i sin ansökan om överprövning påstått att företaget i sitt anbud angett att detta krav uppfylls. Att så sker är en förutsättning för att anbudet skall kunna godtas. Att lagring av material skulle ske hos respektive räddningstjänst har inte heller kunnat utläsas av anbudet. Räddningsverket menar vidare att ett förtydligande eller en komplettering av anbudet i denna del inte har kunnat ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. Skadeservice AB har i sitt anbud, i det av Räddningsverket tillhandahållna anbudsformuläret, fyllt i att detta krav accepteras.

Anmärkning 2

Räddningsverket menar att Skadeservice AB har lämnat en sådan förklaring att det kan anses klarlagt att de innehar ekonomisk stabilitet motsvarande riskklass 2. I denna del får Räddningsverket hänvisa till de skäl som angetts i upphandlingsbeslutet samt till revisorsyttrande och intyg från Swedbank.

Anmärkning 3

Enligt förfrågningsunderlaget skulle anbudet innehålla en beskrivning av hur leverantören uppfyller krav på resurser, kompetens och erfarenhet. Enligt Geodesign AB:s anbud skulle ingående räddningstjänster ansvara för arbetsledning och transporter i varsin region. Det finns emellertid i anbudet ingen beskrivning av om och hur dessa räddningstjänster uppfyller de angivna kraven på resurser, kompetens och erfarenhet med avseende på arbetsledning och transporter. Möjligheten att begära förtydliganden och kompletteringar är begränsad och detta har inte kunnat ske utan risk för särbehandling. Den anbuds- genomgång Geodesign AB hänvisar till sker enligt p 3.3 i förfrågningsunderlaget endast med anbudsgivare som har kvalificerat sig, vilket Geodesign AB inte har gjort.

Anmärkning 4

Enligt förfrågningsunderlaget ställer Räddningsverket krav på att anbudsgivaren tillämpar dokumenterade kvalitetsfrämjande rutiner som säkerställer att utförda uppdrag sker på ett sådant sätt att överenskommen omfattning och kvalitet uppnås och upprätthålls. Anbudsgivaren skulle därför i anbudet beskriva företagets kvalitetsarbete.

Räddningsverket efterfrågar således inte kvalitetsfrämjande rutiner med avseende på översvämningsbarriärerna utan rutiner för hur uppdrag skall kvalitetssäkras. Någon sådan beskrivning finns inte i Geodesign AB:s uppdrag. Geodesign AB har ej heller i ansökan om överprövning hänvisat till några sådana kvalitetsfrämjande rutiner.

Anmärkning 5

Enligt förfrågningsunderlaget ställer Räddningsverket krav på att anbudsgivaren tillämpar dokumenterade miljöfrämjande rutiner som säkerställer att uppdragen utförs enligt gällande lagar och förordningar. Anbudsgivaren skulle därför i anbudet beskriva företagets miljöarbete. Den miljöpolicy Geodesign AB hänvisar till avser i huvudsak företagets produkter. Räddningsverket anser därför inte att policyn uppfyller kravet på dokumenterade miljöfrämjande rutiner som säkerställer att de efterfrågade uppdragen miljösäkras.

Anmärkning 6

Geodesign AB har invänt att Skadeservice AB saknar referenser som visar att barriärsystemet fungerar med full vattenhöjd. Enligt förfrågningsunderlaget skulle anbudsgivare i anbudet redovisa typ av barriär, dämningshöjd, användning vid översvämningssituationer, inklusive antal meter/tillfälle och kontaktpersoner vid t.ex. räddningstjänster där barriären nyttjats, samt eventuella testrapporter från leverantörsoberoende testorgan. Skadeservice AB har i sitt anbud, utöver typ av barriär och dämningshöjd, angett följande. "Den barriär vi valt att använda i anbudet har använts vid översvämning på följande platser under 2007. 250 m i Aneby, 250 m i Ödeshög, 300 m i Kristianstad samt 200 m i Eksjö. Referenser avseende funktionalitet kan lämnas av Räddningstjänsten på respektive ort".

Räddningsverket har därefter inhämtat referenser bl. a. beträffande användning av översvämningssbarriären vid vattenhöjd om 1,20 meter. Kontaktpersonen har angett att översvämningssbarriären fungerade bra, systemet upplevdes som smidigt och fyllde väl sitt syfte. Enligt Räddningsverkets mening uppfyller Skadeservice AB de krav som ställs i denna del.

Anmärkning 7

Geodesign AB har, genom att företaget inte uppfyller de formella kraven på anbudsgivare i förfrågningsunderlaget, inte kvalificerat sig för fortsatt utvärdering av anbudet. Räddningsverket har därför inte prövat om Geodesign AB uppfyller kraven i kravspecifikationen i p 5 i förfrågningsunderlaget.

Såsom framkommit ovan har Geodesign AB:s anbud varit ofullständigt och helt saknat vissa uppgifter. Det har således inte varit fråga om sådana kompletteringar och förtydliganden som enligt LOU kunnat ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. Beträffande Skadeservice AB har komplettering skett beträffande uppgift om namn på kontaktpersoner vid de räddningstjänster som hänvisats till under anmärkning 6. Räddningsverket bedömer att denna komplettering är inom ramen för vad som är tillåtet enligt LOU. Skadeservice AB har därutöver inkommit med uppgifter som inte krävts i förfrågningsunderlaget och som inte legat till grund för prövning av anbudet.

Geodesign AB tillägger i yttrande bl.a. följande.

Anmärkning 2.

Det finns såvitt Geodesign AB kan se ingen uppgift i Skadeservice AB:s anbud som anger att de kan "lagerhålla och vårda Räddnings-

verkets material". Skadeservice AB har i härför avsedda kolumner markerade Ja, Nej och Noterat, markerat i "Noterat". De har således ej svarat Ja på frågan om de kan lagerhålla. Geodesign AB har själva missat att fylla i hela denna sida och varken svarat Ja, Nej eller Noterat. Slutsats: Skadeservice AB har liksom Geodesign AB ej uppfyllt Räddningsverkets krav.

Anmärkning 2.

Räddningsverket begärde in upplysningar om kreditvärdighet av UC och bedömde Skadeservice AB med riskklass 1, dvs. inte alls kreditvärdig. Skadeservice AB inkom med ett preliminärt handskrivet bokslut som saknar underteckning av firmatecknare. Revisorn reviderar således ett bokslut som ingen har undertecknat. Detta har formellt inget värde.

Anmärkning 3 .

Om inte två av landets främsta räddningstjänster tillsammans med Geodesign AB, med internationellt störst erfarenhet av temporära barriärer, anses ha resurser, kompetens och erfarenhet ställer sig Geodesign AB frågande till vem som har det då.

Anmärkning 4.

Räddningsverket anger i förfrågningsunderlaget att "anbudsgivare skall tillämpa kvalitetsfrämjande rutiner". Skadeservice AB har inte reviderats av någon extern revisor. Ej heller har intern revision skickats in. Det saknas därför formell grund för att påstå att Skadeservice AB tillämpar dessa rutiner. Räddningsverket har begärt kompletteringar i frågor som rör organisation, kvalitet och miljöledningssystem. Detta visar att Skadeservice AB:s uppgifter och svar inte varit tillfyllest och här har Räddningsverket begärt förtydliganden. Detta har inte gjorts vad gäller Geodesign AB: anbud varför Geodesign AB särbehandlas och en konkurrensbegränsning sker.

Anmärkning 5

Geodesign AB finner inget i Skadeservice AB:s handlingar som visar att de själva eller någon utomstående revisor, följt upp den miljöplan som de har. Därmed finns det ingen möjlighet att förstå i vilken omfattning som det är en ren "pappersprodukt" eller en plan som följs genom kontinuerliga förbättringar och uppföljningar.

Anmärkning 6.

Räddningsverkets förfrågan gäller två typer av barriärer med avseende på dämningshöjd:

1. Barriär med dämningshöjd 80 cm.
2. Barriär med dämningshöjd 120 cm,

En barriär med dämningshöjd 120 cm skall kunna dämna vatten till ett vattendjup av 120 cm.

Skadeservice AB har inte visat med bilder eller testprotokoll att deras föreslagna barriär på 120 cm har använts vid minst två tillfällen med godkänt resultat vid tiden för inlämnandet av anbudet. Vidare har inte heller Räddningsverket vid sin telefonförfrågan i november klarlagt att systemet verkligen fungerat, dvs. att det klarat att fördämma upp till 120 cm. Att systemet monterats upp på plats innebär ju inte att det stått vatten på utsidan av barriären. Detta är en mycket viktig distinktion. Geodesign AB anser inte att Skadeservice AB har visat att deras föreslagna system har full funktionalitet. Deras referenser saknar värde liksom den telefonförfrågan som Räddningsverket gjort i efterhand. Det saknas bilder eller tester.

Räddningsverket har i denna fråga begärt förtydliganden och kompletteringar vilket innebär särbehandling. Uppgifterna från räddningschefen i Aneby styrker inte att barriären visar fullgod funktionalitet.

Det sammanfattade intrycket av den behandling och värdering som gjorts visar att Skadeservice AB på flera punkter saknar formella krav. Vidare har Skadeservice AB särbehandlats då information om deras kvalitets- och miljösystem har inhämtats efter anbudstidens utgång.

Räddningsverket tillägger bl.a. följande.

Anmärkning 1

Skadeservice AB har i anbudsformuläret kryssat i kolumnen "Noterat", vilket enligt Räddningsverkets mening innebär att Skadeservice AB har noterat och accepterat Räddningsverkets krav i denna del.

Anmärkning 4 - 5

Den manual som Skadeservice AB har hänvisat till och bifogat sitt anbud innebär enligt Räddningsverkets mening att Skadeservice AB uppfyller det krav som ställs i dessa delar.

Anmärkning 6

Syftet med kravet på att anbudsgivaren i sitt anbud skall redovisa referenser, genom angivande av kontaktpersoner vid t.ex. räddningstjänster, är att Räddningsverket skall erhålla ett underlag för sin bedömning av om de ifrågavarande barriärerna har en fullgod funktionalitet.

Det är Räddningsverket som, i egenskap av upphandlande myndighet, bedömer om en viss typ av barriär uppfyller det angivna kravet på fullgod funktionalitet. För att erhålla ett underlag för denna bedömning har Räddningsverket önskat kunna kontakta en eller flera av anbudsgivaren angivna referenser. Räddningsverket har emellertid varit oförhindrad att lägga annat underlag till grund för sin bedömning av barriärernas funktionalitet. Av Räddningsverkets utförda komplettering av förfrågningsunderlaget framgår att förfrågningsunderlagets text under rubriken "Typ av barriär" har kompletterats med meningen "Räddningsverket förbehåller sig rätten att ta egna referenser". Kompletteringen åskådliggör att Räddningsverket, för bedömningen av barriärernas funktionalitet, förutsett att det kunnat bli aktuellt att använda annat underlag för sin bedömning än de referenser som anbudsgivaren lämnar. Vid Räddningsverkets bedömning av om den i Skadeservice AB:s anbud ingående typen av barriärer har en fullgod funktionalitet, har Räddningsverket haft eget underlag att tillgå. Räddningsverket äger sedan 2003 ca 1 500 meter av just den typ av barriär som Skadeservice AB:s anbud omfattar. Räddningsverket egna erfarenheter av denna typ av barriär är att den uppfyller det krav som uppställs i förfrågningsunderlaget på fullgod funktionalitet. Räddningsverket har, vid sin kontakt med Aneby räddningstjänst, inte erhållit några uppgifter som gjort att verket haft anledning att ifrågasätta att den ifrågavarande typen av barriär varit utsatt för vatten vid den aktuella översvämningen. Genom samtalet har tvärtom framkommit att kontaktpersonen anser att barriärerna fungerade bra, att systemet upplevdes som smidigt och väl fyllde sitt syfte.

Geodesign AB tillägger bl.a. följande.

Anmärkning 1.

Noterat betyder i svenskt språkbruk (Svenska Akademiens Ordlista): "anteckna, skriva upp, märka, lägga på minnet, registrera, konstatera, ange", således betyder det ej "Ja" eller "accepterat".

Anmärkning 4.

Skadeservice AB har inte reviderats av någon extern revisor, ej heller skickat in intern revision. Det saknas därför formell grund för att på-

stå att de tillämpar dessa rutiner.

Anmärkning 5.

Geodesign AB finner inget i Skadeservice AB:s handlingar som visar att de själva eller någon utomstående revisor följt upp den miljöplan som de har.

Räddningsverket har inte kommenterat vad som ovan anförts om miljöplan, vilket är ett krav enligt förfrågningsunderlaget.

Anmärkning 6.

I förfrågningsunderlaget under "Typ av barriär" skriver Räddningsverket.

1. Av anbudsgivaren tillhandahållna översvämningssituationer skall ha använts vid översvämningssituationer vid minst 2 tillfällen med godkänt resultat. Minimum 50 meter av barriären ska ha använts vid respektive tillfälle.

2. Anbudsgivare skall genom referenser från användning vid översvämningssituationer alternativt testrapporter från leverantörsoberoende testorgan visa att i anbudet ingående översvämningssituationer har en fullgod funktionalitet. Detta gäller samtliga dämmningshöjder.

Geodesign AB noterar att de referenser som Skadeservice AB har givit har vid kontroll visat sig vara falska med avseende på att uppfylla kraven enligt 1 och 2 ovan. Räddningsverkets egen kontroll genom telefonsamtal med Aneby Räddningstjänst, visade att systemet har satts upp (men ej att det använts med vatten på barriärerna. Beträffande Räddningsverkets svar om "egna erfarenheter..." kan bara noteras att det är Räddningsverket som i förfrågningsunderlaget frågat anbudsgivarna om referenser. Det är inte Räddningsverket som skall ge referenser till anbudsgivarna. När Räddningsverket i sin komplettering till förfrågningsunderlaget skriver att "Räddningsverket förbehåller sig rätten att ta egna referenser" så betyder det på vanlig svenska att man ger sig rätten att ringa och begära in uppgifter på de referenser som anbudsgivaren givit. Detta har Räddningsverket också gjort genom telefonsamtal med Aneby räddningstjänst.

DOMSKÄL

Enligt 1 kap. 4 § lagen (1992:1528) om offentlig upphandling (LOU), vilken är tillämplig på upphandlingar som påbörjats före den 1 januari 2008,

skall upphandling göras med utnyttjande av de konkurrensmöjligheter som finns och även i övrigt genomföras affärsmässigt. Anbudsgivare, anbudssökande och anbud skall behandlas utan ovidkommande hänsyn.

Har den upphandlande enheten brutit mot 1 kap. 4 § LOU eller någon annan bestämmelse i lagen och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada skall länsrätten enligt 7 kap. 2 § LOU besluta att upphandlingen skall göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Länsrätten gör följande bedömning.

Ett förfrågningsunderlag måste med hänsyn till kravet på transparens i LOU vara så tydligt att det inte kan bli föremål för olika tolkningar. Enligt p 5.1 i förfrågningsunderlaget (Kravspecifikation-Typ av uppdrag) skall upphandlad leverantör även ha möjlighet att under perioder lagerhålla och vårda delar av Räddningsverkets materiella resurser för översvämning och vid behov ansvara beredskap, leverans och arbetsledning vid montering av dessa. I svarsblanketten avseende kravspecifikationen finns för varje uppställt krav två kolumner under rubriken "Uppfylls" (Ja respektive Nej) samt en tredje kolumn benämnd "Noterat". För varje uppställt krav finns dessutom en kolumn för "Kommentar/redovisning". Skadeservice AB har beträffande aktuellt krav kryssat i rutan "noterat". I kolumnen för "Kommentar/-redovisning" finns inget angivet. Länsrätten anser att det inte utan vidare går att tolka "Noterat" som att kravet uppfylls av anbudsgivaren, särskilt som det i kolumnen bredvid finns en särskild ruta att kryssa i om kravet uppfylls. Länsrätten kan inte heller av förfrågningsunderlaget i övrigt utläsa innebörden av "Noterat". Då det krävs att ett förfrågningsunderlag är klart och tydligt anser länsrätten att upphandlingen redan i detta avseende har sådana brister att den strider mot bestämmelserna i LOU och

att Geodesign AB härigenom kan komma att lida skada. Upphandlingen skall därför göras om.

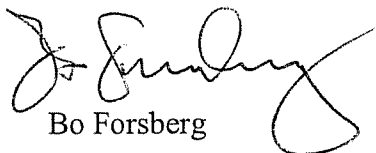
Vid denna utgång i målet är muntlig förhandling obehövlig.

DOMSLUT

Länsrätten bifaller Geodesign AB:s ansökan om överprövning på så sätt att upphandlingen skall göras om.

Länsrättens beslut den 12 december 2007 om inhibition skall inte längre gälla.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv 3109/1B).

Bo Forsberg